

U IME ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA

KNJIGA MOLITVE ODMARANJA

(tj. dobrovoljne molitve koja se obavlja uz mjesec ramadan poslije obavezne večernje molitve - jacijskoga farda, a koja se u prvo vrijeme Islama obavljala sa odmaranjima)

GLAVA

vrijednosti (onoga) ko je stajao (u molitvi, tj. ko je klanjao dobrovoljno u) ramadanu.

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukkejra, pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, rekao je: izvijestio me Ebu Selemete da je Ebu Hurejrete, bio zadovoljan Allah od njega, rekao: čuo sam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) govori za ramadan, ko je stajao (klanjao) njega vjerovanjem i računanjem (sebi na Božiju nagradu), oprostilo se (tj. oprostiće se) njemu što je proturio naprijed (tj. što je prethodno počinio) od njegova grijeha.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malikj od Ibnu Šihaba, od Humejda, sina Abdurahmana, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Ko je stajao (klanjao, tj. Ko klanja) ramadan vjerovanjem i računanjem, oprostiće se njemu što je prethodno počinio od njegova (od njegovih) grijeha." Rekao je Ibnu Šihab: Pa preminuo je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a stvar je na tome (da su ljudi obavljali teraviju, teravih namaz - molitvu odmaranja - pojedinačno, a ne zajednički, skupa). Zatim je bila stvar na tome u kalifovanju (tj. Isto je bilo i u vrijeme vladanja) Ebu Bekjra i početkom (u početku) od kalifovanja (vladanja) Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice. A od Ibnu Šihaba, od Urveta, sina Zubejra, od Abdurahmana, sina Abdul-Karije, da je on rekao: Izašao sam sa Umerom, sinom Hataba, bio zadovoljan Allah od njega, (jedne) noći u ramadanu ka Bogomolji pa kadli ljudi razdvojene skupine. Klanja čovjek za svoju osobu (tj. sam za sebe), i klanja čovjek pa klanja za njegovom molitvom (tj. sa njim) grupa. Pa je rekao Umer: "Zaista ja vidim (tj. mislim) da sam skupio (sastavio) ove na jednoga čitača (tj. da klanjaju svi za jednim čitačem, učačem da) bi zaista bilo primjernije (priličnije)." Zatim je odlučio pa je skupio (sakupio) njih na Ubejja, sina Kja'ba (tj. za Ubejjom da klanjaju). Zatim sam izašao sa njim (jedne) druge noći, a ljudi klanjaju sa klanjanjem (sa molitvom) njihova (tj. svoga zajedničkoga) čitača. Rekao je Umer: "Divna li je ova novotarija (izvedba ove molitve)! A (grupa) koja spava od (koji spavaju od) nje (u ovaj čas, a klanjaće na kraju noći) vrijednija je od (grupe) koja (je sastavljena od ovih koji) stoje (klanjajući sada)." Hoće (da kaže da je bolje klanjati na) kraju noći. A bili su ljudi (već tada uobičajili da) stoje (klanjaju u) njezinom početku (u početku noći).

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je Malikj od Ibnu Šihaba, od Urveta, sina Zubejra, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, žene Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, klanjao (dobrovoljno), a to je (bilo) u ramadanu.

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukkejra, pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, izvijestio me Urvete da je Aiša, bio zadovoljan Allah od nje, izvijestila njega da je poslanik

Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, izašao (jedne) noći iz utrobe noći (tj. duboko u noći) pa je klanjao u Bogomolji.

(Gdje god riječ bogomolja bude napisana sa velikim početnim slovom radi se o bogomolji Muhameda a.s. u Medini.)

I klanjali su (neki) ljudi sa njegovom molitvom. Pa su osvanuli (ti) ljudi pa su pričali. Pa se skupio (skup) mnogobrojniji od njih pa su klanjali sa njim. Pa su osvanuli (ti) ljudi pa su pričali. Pa su bili mnogobrojni stanovnici (tj. posjetioci) Bogomolje od treće noći (tj. treće noći). Pa je izašao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je klanjao, pa su klanjali sa njegovom molitvom (za njim). Pa pošto je bila četvrta noć, bila je nemoćna Bogomolja od svojih stanovnika (tj. nije mogla da primi sve posjetioce kojih je bilo sve) dok je izašao (Muhamed a.s.) za molitvu jutro. Pa pošto je izvršio zoru (molitvu zore, sabah) okrenuo se na ljude pa je očitovao (iskazao simbol vjere), zatim je rekao: "Što se tiče poslije, pa zaista ono nije se sakrilo meni vaše mjesto, ali ja sam se pobojavao (tj. bojim se) da će se uzakoniti (ova molitva) na vas pa (da) ćete biti nemoćni od nje." Pa je preminuo poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a (ta) stvar je na tome.

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je Malikj od Seida Makburije, od Ebu Selemeta, sina Abdurahmana, da je on pitao Aišu, bio zadovoljan Allah od nje:

"Kako je (Kakva je) bila molitva poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u ramadanu?" Pa je rekla: "Ne povećavaše u ramadanu, a ni u (drugim noćima) osim njih (ramadanskih noći) nad jedanaest naklona (tj. ne klanjavaše više od jedanaest rekjata-naklona). Klanja (Klanjao je) četiri, pa ne pitaj o njihovoj ljepoti i njihovoj dužini. Zatim klanja (Zatim je klanjao ponovo) četiri, pa ne pitaj o njihovoj ljepoti i njihovoj dužini. Zatim klanja tri. Pa sam rekla: "O poslaniče Allaha, da li spavaš prije (nego) da klanjaš neparnu molitvu (vitr namaz)?" Rekao je: "O Aišo, zaista moja dva oka spavaju (njih dva), a neće spavati (tj. a ne spava) moje srce.""

U IME ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA.

GLAVA

vrijednosti noći sudbine (ili: noći vrijednosti, noći količine - Lejletul-Kadra) i **(GLAVA)** govora Allaha, uzvišen je: "Zaista Mi smo spustili njega (Kur'an) u noći sudbine. A šta je upoznalo tebe šta je noć sudbine? Noć sudbine je bolja od hiljadu mjeseci. Spuštaju se anđeli i Duh u njoj sa dozvolom njihova Gospoda od svake stvari (od svakoga posla). Mir (ili: Spas) je ona do pojave (do izlaska) zore."

Rekao je Ibnu Ujejneta: Što je bilo u Kur'anu (izraženo sa izrazom) "Šta je upoznalo tebe?", pa već je obznanio (to Allah) njemu (Muhamedu a.s.), a što je rekao "A što upoznaje (ili: A što će upoznati) tebe?", pa zaista ono nije obznanio njemu (to).

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, rekao je: zapamtili smo ga, a zapamtio je samo od Zuhrije, od Ebu Selemeta, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Ko je postio (tj. Ko posti) ramadan vjerovanjem i računanjem (na Božiju nagradu), oprostilo se (tj. oprostiće se) njemu što je prethodilo (tome postu) od njegova grijeha. I ko je stajao (klanjao, tj. ko provede u molitvi) noć sudbine vjerovanjem i računanjem, oprostiće se njemu što je prethodilo (tome klanjanju) od njegova (od njegovih) grijeha." Slijedio je njega (Sufjana) Sulejman, sin Kjesira, od Zuhrije.

GLAVA

traženja noći sudbine u zadnjih sedam (noći od ramadana).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malik od Nafi'a, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da su (neki) ljudi od drugova Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (imali takav slučaj da) se njima pokazalo (tj. pokazala) noć sudbine u snu u zadnjih sedam (noći ramadana). Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Vidim vaš san (tj. vaši snovi da) su se složili u zadnjih sedam (noći od ramadana), pa ko je bio (tj. ko bude) njezin istraživač (ko bude tražio tu noć), pa neka istražuje nju (pa neka traži tu noć) u zadnjih sedam (noći ramadana)."

PRIČAO NAM JE Muaz, sin Fedaleta, pričao nam je Hišam od Jahja-a, od Ebu Selemeta, rekao je: pitao sam Ebu Seida, a bio je meni (tj. moj) prijatelj, pa je rekao:

Boravili smo (u Bogomolji) sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, srednjih deset (noći i dana) od ramadana, pa je izašao jutrom dvadesetoga (dana), pa je predikovao nama i rekao je: "Zaista ja (sam bio u prilici da) se meni pokazala noć sudbine, zatim se meni dalo da zaboravim nju, ili: učinilo se meni da zaboravljam nju, pa tražite nju u zadnjih deset (noći) u neparnom (broju noći). I zaista ja sam vidio (u snu, tj. ja sam sanjao) da ja ničičim (padam na sedždu, činim sedždu) u vodi i blatu, pa ko je bio boravio (u Bogomolji) sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa neka se vrati (u Bogomolju da boravi i zadnjih deset dana)." Pa smo se vratili, a ne vidimo u (tj. na) nebu (nikakvoga komada od) oblaka. Pa je došao (jedan) oblak pa je kišio (pustio iz sebe kišu toliko) dok je tekao (tj. procurio) tavan Bogomolje, a bio je od grana palmi. I uspostavila se molitva, pa sam vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) ničiči (čini sedždu) u vodi i blatu, čak sam vidio trag blata u (tj. na) njegovom čelu.

GLAVA

istraživanja noći sudbine u neparnom (broju) od zadnjih deset (noći ramadana).

U (vezi) njega je Ubadete (pričao hadis).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Ismail, sin Džafera, pričao nam je Ebu Suhejl od svoga oca, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Istražujte noć sudbine u neparnom (broju) od zadnjih deset (noći) od ramadana."

PRIČAO NAM JE Ibrahim, sin Hamzeta, rekao je: pričao mi je Ibnu Ebu Hazim i Deraverdija od Jezida, od Muhameda, sina Ibrahima, od Ebu Selemeta, od Ebu Seida Hudrije, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Bio je (običaja) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) boravi (u Bogomolji) u ramadanu deset (noći) koje su u sredini (toga) mjeseca. Pa kada je bio (u takvoj prilici) kada omrkne od dvadeset noći (što) prolaze i okrene se prema dvadeset i jednoj (dvadeset i prvoj) - vratio bi se k svome stanu, i vratio bi se (i onaj) ko boravljaše sa njim (u Bogomolji). I zaista on je ostao u (jednom) mjesecu (što) je boravio (u Bogomolji) u njemu (ostao je tu) noć koja (je ta što) se vraćaše u njoj (k stanu), pa je predikovao ljudima. Pa je zapovjedio njima šta je (što je) htio Allah, zatim je rekao: "Boravljah (Boravio sam) ovo deset (noći u Bogomolji), zatim se već pokazalo meni da boravim ovih zadnjih deset (noći). Pa ko boravljaše sa mnom, pa neka bude (tj. ostane) u svome mjestu boravišta (doslovno: pa neka se ustali u svome mjestu boravišta u Bogomolji). A već se meni pokazala ova noć, zatim se meni dalo da zaboravim nju, pa tražite nju u zadnjih deset (noći), i tražite nju u svakom neparnom (broju, tj. neparnim noćima). A već sam vidio mene (sebe da) ničičim u vodi i blatu." Pa se prolilo nebo u toj noći pa je okišilo (tj. dalo je kišu). Pa je prokapala Bogomolja u klanjalištu Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (u) dvadeset i prvoj noći. Pa je vidjelo moje oko, pogledao sam k njemu (kada) je odlazio od (molitve) jutra, a njegovo lice je napunjeno blatom i vodom.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Musena-a, pričao nam je Jahja od Hišama, rekao je: izvijestio me moj otac od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Tražite."

PRIČAO NAM JE Muhamed, izvijestio nas je Abdete od Hišama, sina Urveta, od njegova oca, od Aiše, rekla je:

Bio je (običaja) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da u Bogomolji) boravi u zadnjih deset (noći) od ramadana i (da) govori: "Istražujte (Tražite) noć sudbine (Lejletul-Kadr) u zadnjih deset (noći) od ramadana."

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Vuhejb, pričao nam je Ejub od Ikjrimeta, od Ibnu Abasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Tražite nju u zadnjih deset (noći) od ramadana, noć sudbine: u devetoj (koja) ostaje (tj. u 21.oj, dakle u dvadesetprvoj noći), u sedmoj (koja) ostaje (tj. u 23.oj), u petoj (koja) ostaje (tj. u 25.oj noći ramadana)."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Ebul-Esveda, pričao nam je Abdul-Vahid, pričao nam je Asim od Ebu Midžleza i Ikjrimeta, rekao je Ibnu Abas, bio zadovoljan Allah od njih dvojice: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ona je u deset (zadnjih noći), ona je u devet (koje) su prošle (od to deset noći, a to znači da je ona dvadeset i devetu noć), ili u sedam (koje) su ostale (od to deset noći, a to znači da je ona dvadeset i treću noć)", misli (na) noć sudbine. Slijedio je njega (Vuhejba) Abdul-Vehhab od Ejuba. A od Halida, od Ikjrimeta, od Ibnu Abasa: "Tražite u dvadeset i četvrtoj (noći tu noć)."

GLAVA

podizanja znanja (o) noći sudbine zbog prepiranja (prepirke) ljudi.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Musena-a, pričao nam je Halid, sin Harisa, pričao nam je Humejd, pričao nam je Enes od Ubadeta, sina Samita, rekao je:

Izašao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, za (to da, tj. radi toga da) izvijesti nas za noć sudbine pa su se prepirala (tj. pa su u taj čas počela da se prepiru, grde, psuju) dva čovjeka od muslimana. Pa je (Muhamed a.s.) rekao: "Izašao sam za (tj. radi toga da) izvijestim vas za noć sudbine, pa su se prepirali omsica i omsica (taj-i-taj) pa se podigla (ta noć, tj. diglo se znanje o njoj iz moga srca). A možda da bude bolje za vas (što se diglo znanje o njoj), pa tražite nju u devetoj, i sedmoj i petoj (noći, tj. 29., 27. i 25.-oj noći ramadana).

GLAVA

djela (rada) u zadnjih deset (noći) od ramadana.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Ibnu Ujejneta od Ebu Jafura, od Ebu Duha-a, od Mesruka, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, kada je unišlo (tj. došlo zadnjih) deset (noći ramadana - bio bi) svezao (ili: svezao bi) svoj zastirač (koji je zastirao njegov donji dio tijela), i oživljavao (bi, tj. klanjao bi) svoju noć i budio (bi iz sna) svoju porodicu (da i ona po noći klanja).

(Izraz "svezao bi svoj zastirač" tumači se na više načina. Jedni kažu da to znači: napustio bi odnose sa ženama i po noći. Drugi kažu: pojačao bi pobožnost; ili: pojačao bi samoodricanje. To bi odgovaralo našim izrazima: zavrnuti rukave; pritegnuti kajiš, stegnuti kajiš. Oni, Arapi su tada govorili "svezati svoj zastirač" kada sa velikom ozbiljnošću i trudom hoće da rade ili završe neki posao. "Mi'zerun" je isto što i "izarun": zastirač za donji dio tijela. U daljem tekstu će se ta riječ prevoditi samo sa: zastirač.)

U IME ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA.

GLAVE

boravljenja.

("I'tikjafun" i "mudžaveretun", te dvije riječi kada se upotrebe u odnosu na bogomolju, znače boravljenje u bogomolji u ime pobožnosti, ali takvo boravljenje, boravak gdje se neprekidno

boravi u bogomolji i po danu i po noći. Jedino se izlazi radi obavljanja prirodne nužde. U daljem tekstu te će se riječi prevoditi kratko: boravljenje u bogomolji.)

GLAVA

boravljenja (boravka) u bogomolji u zadnjih desetak (noći ramadana), i (GLAVA) boravljenja u bogomoljama, svima njima (a ne samo u bogomolji Muhameda a.s. u Medini) zbog govora Njega (Allaha), uzvišen je: "... i ne dotičite se (kože) njih (žena, a to znači ne vršite polnog odnosa sa njima), a vi ste boravioci u bogomoljama, to su granice Allaha, pa ne približujte se njima, tako objašnjava Allah svoje odlomke ljudima (da bi) se možda oni čuvali (bojali)."

PRIČAO NAM JE Ismail, sin Abdullaha, rekao je: pričao mi je Ibnu Vehb od Junusa da je Nafi' izvijestio njega od Abdullaha, sina Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Bio je (običaja) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) boravi (u Bogomolji u) zadnjih deset (noći) od ramadana.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, od Urveta, sina Zubejra, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, žene Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, boravljaše (u Bogomolji u) zadnjih deset (noći) od ramadana (sve) dok je usmrtio njega Allah, uzvišen je. Zatim su boravile njegove žene poslije njega (na isti način).

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je Malikj od Jezida, sina Abdullaha sina Hada, od Muhameda, sina Ibrahima sina Harisa, Tejmije, od Ebu Selemeta, sina Abdurahmana, od Ebu Seida Hudrije, bio zadovoljan Allah od njega, da poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, boravljaše (u Bogomolji) u srednjih deset (noći) od ramadana. Pa je boravio (jedne) godine, te kada je bila noć dvadeset i prva, a ona noć koja (je ta što on) izlazi (u) njezino jutro iz svoga boravljenja, rekao je:

"Ko je bio boravio (Ko je boravio) sa mnom, pa neka boravi zadnjih deset (noći). A već se meni pokazala ova noć, zatim se meni dalo da zaboravim nju. A već sam vidio sebe (da) ničičim (činim sedždu) u vodi i blatu od njezina jutro, pa tražite nju u zadnjih deset (noći). I tražite nju (tu noć, Lejletul-Kadr) u svakom neparnom (broju tih noći)." Pa je okišilo nebo te noći. A bila je Bogomolja na hladnjaku (tj. pokrivena kao hladnjak granama, nije imala krova koji ne prokišnjava lako), pa je prokapala Bogomolja. Pa su vidjela moja dva oka poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, na njegovom čelu je trag vode i blata od jutro dvadeset i prve (noći).

GLAVA

žene u mjesečnici češlja (glavu) boravioca (u bogomolji).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Musena-a, pričao nam je Jahja od Hišama, rekao je: izvijestio me moj otac od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Bio je (običaja) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da) nagne (tj. da promoli iz Bogomolje) k meni svoju glavu, a on je boravilac (a on boravi) u Bogomolji, pa češljam njega, a ja sam žena u mjesečnici.

GLAVA:

Neće unići (Ne ulazi u svoju) kuću osim za nuždu (potrebu).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, pričao nam je Lejs od Ibnu Šihaba, od Urveta i Amrete, kćeri Abdurahmana, da je Aiša, bio zadovoljan Allah od nje, žena Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekla:

I zaista bio je (običaja) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) svakako uvede (stavi, unese) meni svoju glavu, a on je u Bogomolji, pa češljam njega. A ne ulazaše (A nije ulazio u) kuću osim za nuždu (potrebu) kada je bio (tj. kada bi bio) boravilac (u Bogomolji, tj. kada je bio u i'tikjafu).

GLAVA

pranja boravioca (u i'tikjafu).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Jusufa, pričao nam je Sufjan od Mansura, od Ibrahima, od Esveda, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Bio je (običaja) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da) dotakne mene (po površini kože), a ja sam žena u mjesečnici. I izvađaše (tj. promaljaše, promolio bi) svoju glavu iz Bogomolje, a on je boravilac (a on je u i'tikjafu), pa perem njega (ili: nju, njegovu glavu), a ja sam žena u mjesečnici.

GLAVA

boravljenja (i'tikjafa) noću.

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Jahja, sin Seida, od Ubejdulaha, izvijestio me Nafi' od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da je Umer pitao Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Bio sam se zavjetovao u predislamlju da boravim (jednu) noć u Zabranjenoj (Svetoj) Bogomolji (tj. Kjabu, pa šta da radim)?" Rekao je: "Ispuni (obećanje) za tvoj zavjet (tj. Ispuni svoj zavjet)."

GLAVA

boravljenja (u bogomolji) žena.

PRIČAO NAM JE Ebu Numan, pričao nam je Hammad, sin Zejda, pričao nam je Jahja od Amrete, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Bio je (običaja) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da u Bogomolji) boravi u zadnjih deset (noći) od ramadana. Pa udarah (tj. postavljah) njemu (jedan) šator pa klanja jutarnju molitvu, zatim uniđe (uđe u) njega (u šator). Pa je tražila dozvolu Hafsa (od) Aiše da udari (tj. postavi i ona sebi jedan) šator, pa je dozvolila njoj pa je udarila (postavila) šator. Pa

pošto je vidjela njega (šator Hafse) Zejneba, kći Džahša, udarila je (jedan) drugi šator (za sebe). Pa pošto je osvanuo Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, vidio je (te) šatore pa je rekao: "Šta je ovo?" Pa se izvijestio (tj. obavješten je). Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Zar dobročinstvo mislite sa njima?" (Doslovno: "Zar dobročinstvo se pokazuje vama sa njima, u njima?") Pa je ostavio (Muhamed a.s.) boravljenje (u Bogomolji u) tome mjesecu. Zatim je boravio deset (noći, tj. dana) od ševvala (mjeseca).

GLAVA

šatora u Bogomolji.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malikj od Jahja-a, sina Seida, od Amrete, kćeri Abdurahmana, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, htio da boravi (u Bogomolji). Pa pošto je otišao k mjestu koje (je to što) je htio (u njemu) da boravi kadli šatori: šator Aiše, i šator Hafse i šator Zejnebe. Pa je rekao:

"Zar dobročinstvo govorite (o ljudi, da) je sa njima?"

(Sve tri žene su bile supruge Muhameda a.s. pa je jasno da se u njih u pobožnost umiješala i ljubomora. Drugi opet kažu da je Muhamed a.s. mislio da kaže ovo: Zar da mogu čistu pokornost Uzvišenome Bogu iskazivati pomiješan sa njima? Ima i drugih mogućnosti za tumačenje ovih riječi Muhameda a.s., ali se neće ovdje navoditi.)

Zatim je otišao pa nije boravio (u Bogomolji tada nikako, nego) čak je boravio deset (noći) od ševvala (mjeseca mjesto ramadana u toj godini).

GLAVA:

Da li izlazi (ili: Da li će izaći) boravilac (onaj koji boravi, tj. ko je u i'tikjafu) za svoje potrebe (radi svojih potreba) k vratima bogomolje?

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: izvijestio me Alija, sin Husejna, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da je Safija, žena Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, izvijestila njega da je ona došla poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da ona) posjeti njega u njegovom boravljenju u Bogomolji u zadnjih deset (dana) od ramadana pa je pričala kod njega (jedan) čas. Zatim je ustala (da) se obrne (vrne, vrati kući). Pa je ustao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, sa njom (da) obrne (vrne, vrati kući) nju. Te kada je doprla vratima Bogomolje kod vrata Umu Seleme, prošla su dva čovjeka od Pomagača (Ensarija) pa su pozdravila njih dva (pozdrav) na poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je rekao njima dvojici Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Na laganosti vas dvojice (Na vašoj laganosti, tj. Lagano, polagano vas dvojica, polako vas dvojica)! Ona je samo Safija, kći Hujejja."

(Tj. Ne mislite ništa ružno vas dvojica. Ovo je moja žena Safija, a nije ničija tuđa žena. Naime, bila je noć kada je pratio Muhamed a.s. u tom času Safiju do vrata Bogomolje.)

Pa su rekla njih dva: "Slava Allahu! O poslaniče Allaha (zar da o tebi pomislimo ružno?!)" I (to) je bilo veliko na njih dvojicu (tj. Bilo im je to golemo, krupno, teško). Pa je

rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Zaista satana (đavo, zloduh) dopire od čovjeka (u) mjesto dopiranja krvi, i ja sam se zaista uplašio (pobojao) da će baciti u srca vas dvojice (jednu) stvar (nešto)."

GLAVA

boravljenja (u bogomolji i izlaska iz boravljenja).

A izašao je (iz boravljenja, iz i'tikjafa) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u) jutru (jutrom) dvadesetoga (dana).

PRIČAO MI JE Abdullah, sin Munira, čuo je Haruna, sina Ismaila, pričao nam je Alija, sin Mubarekja, rekao je: pričao mi je Jahja, sin Ebu Kjesira, rekao je: čuo sam Ebu Selemeta, sina Abdurahmana, rekao je: pitao sam Ebu Seida Hudriju, rekao sam:

"Da li si čuo poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) spominje noć sudbine (Lejletul-Kadr)?" Rekao je: "Da. Boravili smo (u Bogomolji) sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, srednjih deset (noći) od ramadana." Rekao je: Pa smo izašli jutrom (u jutru) dvadesetog (dana). Rekao je: Pa je predikovao nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, jutrom (u jutru) dvadesetoga (dana) pa je rekao: "Zaista ja (sam bio u takvoj prilici da) se meni pokazalo (koje je, koja je) noć sudbine, i zaista ja (sam došao u priliku da) se učinilo meni da zaboravim nju, pa tražite nju u zadnjih deset (noći ramadana) u nepravnom (broju), pa (tj. jer) zaista ja sam vidio (u snu) da ničičim (činim sedždu) u vodi i blatu." I ko je bio boravio (u Bogomolji) sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa neka se vrati (u Bogomolju). Pa su se vratili ljudi k Bogomolji, a ne vidimo u (na) nebu (ni jednoga komada) oblaka. Rekao je: Pa je došao (jedan) oblak pa je okišio (tj. pa je oblak ispustio kišu). I uspostavila se molitva pa je ničičio (učinio sedždu) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u blato i vodu čak (da) sam vidio blato u (tj. na) njegovom vršku (vrhu od nosa, na vrhu nosa) i njegovom čelu.

GLAVA

boravljenja (u bogomolji) žene u prekomjernoj mjesečnici (tj. žene koja ima bolest na maternici zbog čega stalno krvari).

(Krvarenje usljed bolesti nije zapreka vršenju vjerskih obreda kao što je slučaj kod krvarenja usljed redovne menstruacije-mjesečnice. O tome je bilo već govora.)

PRIČAO NAM JE Kutejbete, pričao nam je Jezid, sin Zurej'a, od Halida, od Ikjrimeta, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Boravila je (u Bogomolji u i'tikjafu) sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (jedna) žena od njegovih supruga (koja je bila) žena u prekomjernoj mjesečnici (žena sa prekomjernom mjesečnicom), pa viđavaše (ona) crvenilo i žutilo (u tečnosti koja je curila iz njene maternice). Pa često smo stavljali lavor (legen) pod nju, a ona klanja (dok ona klanja, dok bi klanjala).

GLAVA

posjete žene svoga supruga u njegovom boravljenju (u bogomolji, dakle dok je u i'tikjafu).

PRIČAO NAM JE Seid, sin Ufejra, rekao je: pričao mi je Lejs, rekao je: pričao mi je Abdurahman, sin Halida, od Ibnu Šihaba, od Alije, sina Husejna, da je Safija, žena (supruga) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, izvijestila njega. - H - Pričao nam je Abdullah, sin Muhameda, pričao nam je Hišam, izvijestio nas je Mamer od Zuhrije, od Alije, sina Husejna:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, u Bogomolji (kao boravilac), i kod njega su (došle) njegove supruge pa su otišle (tj. krenule, pošle k svojim stanovima, kućama). Pa je rekao Safiji, kćeri Hujejjia: "Ne žuri se (tako) da odem s tobom. A bila je njezina kuća (soba) u domu Usameta. Pa je izašao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, sa njom. Pa su sreli njega dva čovjeka od Pomagača (Ensarija) pa su pogledala njih dvojica k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, zatim su prešla (tj. prošla) njih dvojica. I rekao je njima dvojici Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Dođite vas dvojica! Zaista ona je Safija, kći Hujejjia." Rekla su njih dva: "Slava Allahu! O poslanice Allaha." Rekao je: "Zaista satana (đavo) teče od čovjeka mjestotečenjem (tokom) krvi (možda: đavo teče kao krv što protiče kroz čovječije tijelo). I zaista ja sam se uplašio (pobojao) da baci (da će baciti, ubaciti) u duše vas dvojice (jednu) stvar (tj. nešto, štogod)."

GLAVA:

Da li će odbiti boravilac (u bogomolji) od svoje osobe (ličnosti kakvu sumnju, sumnjičenje)?

PRIČAO NAM JE Ismail, sin Abdullaha, rekao je: izvijestio me moj brat od Sulejmana, od Muhameda, sina Ebu Atika, od Ibnu Šihaba, od Alije, sina Husejna, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da je Safija izvijestila njega. - H - Pričao nam je Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, rekao je: čuo sam Zuhriju (da) izvješćuje od Alije, sina Husejna, da je Safija, bio zadovoljan Allah od nje, došla Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, a on je boravilac (a on je u i'tikjafu u Bogomolji). Pa pošto se vraćala, išao je sa njom pa je ugledao (vidio) njega (jedan) čovjek od Pomagača (Ensarija). Pa pošto je ugledao njega, zovnuo (pozvao) ga je pa je rekao:

"Dođi! Ona je Safija." A često (ili: A možda) je rekao Sufjan: "Ovo je Safija. Pa zaista satana teče od sina Adema (Adama, tj. od čovjeka) mjestotečenjem (tokom) krvi." Rekao sam Sufjanu: "Došla je njemu noću?" Rekao je: "A da li je ono (dolaženje bilo drukčije) osim noću?"

(Izraz "od čovjeka" može da se tumači na razne načine: u čovjeku; od čovjeka do čovjeka kao krv od jednoga dijela tijela do drugoga i tome slično. To je primjer, poređenje.)

GLAVA

(onoga) ko je izašao iz svoga boravljenja (u bogomolji, dakle iz i'tikjafa) kod jutra (u jutru).

PRIČAO NAM JE Abdurahman, pričao nam je Sufjan od Ibnu Džurejdža, od Sulejmana Ahvela, ujaka (dajidže) Ibnu Ebu Nedžiha, od Ebu Selemeta, od Ebu Seida. - H - Rekao je Sufjan: A pričao nam je Muhamed, sin Amra, od Ebu Selemeta, od Ebu Seida. Rekao je (Sufjan): I mislim da je Ibnu Ebu Lebid pričao nama od Ebu Selemeta, od Ebu Seida, rekao je:

Boravili smo (u Bogomolji) sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, srednjih deset (noći). Pa pošto je bilo jutro dvadesetog (dana), prenijeli smo našu robu (tj.

naše stvari iz Bogomolje). Pa je došao nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Rekao je: "Ko je bio boravio (u Bogomolji), pa neka se vrati k svome mjestu boravljenja, pa (tj. jer) zaista ja sam vidio (u snu) ovu noć, i vidio sam mene (tj. sebe u snu da) ničičim (činim sedždu) u vodu i blato (u vodi i blatu)." Pa pošto se vratio u svoje mjesto boravljenja i uzburkalo se nebo, pa okišili smo se (pa dobili smo kišu, pa pala nam je kiša). Pa tako mi (Onoga) koji je poslao njega sa istinom zaista već se uzburkalo nebo od kraja toga dana (krajem toga dana). A bila je Bogomolja hladnjakom (kao hladnjak koji je pokrivan granama). Pa zaista već sam vidio na njegovom nosu i njegovom vršku (vrhu njegova nosa) trag vode i blata.

GLAVA

boravljenja (u bogomolji) u ševalu (mjesecu).

PRIČAO NAM JE Muhamed, pričao nam je Muhamed, sin Fudajla sina Gazvana, od Jahja-a, sina Seida, od Amrete, kćeri Abdurahmana, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Bio je (običaja) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) boravi (u Bogomolji) u svakom ramadanu. I kada bi klanjao jutarnju molitvu, unišao bi (u) svoje mjesto koje (je bilo to što) je boravio u njemu (u Bogomolji). Rekao je: Pa je tražila dozvolu (od njega Aiša da boravi (u Bogomolji jednoga ramadana), pa je dozvolio njoj. Pa je udarila (tj. postavila) u njoj (u Bogomolji - bogomolja je u arapskom jeziku muškoga roda) kupolu (od šatora, tj. šator). Pa je čula za nju Hafsa pa je udarila (jednu) kupolu (za sebe). I čula je Zejneba za nju, pa je udarila (jednu) drugu kupolu. Pa pošto je otišao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, od jutra (tj. sutradan da počne boravljenje), vidio je četiri kupole (tj. šatora) pa je rekao: "Šta je ovo?" Pa se izvijestio (izvijješćen je za) njihovu vijest pa je rekao: "Šta je nosilo (ponijelo) njih na ovo? Zar dobročinstvo? Išćupajte ih (tj. Uklonite njih - kupole, šatore) pa neće se meni pokazivati one (kupole, tj. Uklonite ih, pa da ih ne vidim)." Pa su se išćupale (uklonile). Pa nije boravio (u Bogomolji) u ramadanu (te godine nego) je čak boravio (u Bogomolji) u zadnjih deset (noći, tj. dana i noći) od (mjeseca) ševala.

GLAVA

(onoga) ko nije vidio (tj. nije smatrao) na njega posta (na sebe posta, tj. ko je smatrao da nije dužan postiti) kada je boravio (kada boravi u bogomolji u nekom drugom mjesecu osim ramadana).

PRIČAO NAM JE Ismail, sin Abdullaha, od svoga brata, od Sulejmana, od Ubejdulaha, sina Umera, od Nafi'a, od Abdullaha, sina Umera, od Umera, sina Hataba, bio zadovoljan Allah od njega, da je on rekao:

"O poslaniče Allaha, zaista ja sam se zavjetovao u predislamlju da boravim (jednu) noć u Zabranjenoj (tj. Svetoj) Bogomolji (a to znači: Kjabu)." Pa je rekao njemu Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Ispuni tvoj (svoj) zavjet." Pa je boravio (jednu) noć.

GLAVA:

Kada se zavjetovao u predislamlju da boravi, zatim je primio Islam.

PRIČAO NAM JE Ubejd, sin Ismaila, pričao nam je Ebu Usamete od Ubejdulaha, od Nafi'a, od Ibnu Umera da je Umer, bio zadovoljan Allah od njega, zavjetovao se u predislamlju da će boraviti u Zabranjenoj Bogomolji (Kjabi). Rekao je: Pokazuje mi se (za) njega (da) je rekao: "Noć" Rekao je njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Ispuni za tvoj (svoj) zavjet."

GLAVA

boravljenja (boravka u bogomolji, i'tikjafa) u srednjih deset (noći) od ramadana.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Ebu Šejbeta, rekao je: pričao nam je Ebu Bekjr od Ebu Hasina, od Ebu Saliha, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Bio je (običaja) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da) boravi (u Bogomolji) u svakome ramadanu deset dana. Pa pošto je bila godina koja (je ta što) se uzeo (tj. usmrtio, umro) u njoj, boravio je dvadeset dana (toga ramadana u Bogomolji).

GLAVA

(onoga) ko je htio da boravi (u bogomolji), zatim se pokazalo njemu da izađe.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Mukatila, Ebul-Hasen, izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Evzaija, rekao je: pričao mi je Jahja, sin Seida, rekao je: pričala mi je Amreta, kći Abdurahmana, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, spomenuo da će boraviti (u Bogomolji) zadnjih deset (dana) od ramadana. Pa je tražila dozvolu (od) njega Aiša pa je dozvolio njoj. I pitala je Hafsa Aiše da traži dozvolu za nju, pa je učinila. Pa pošto je vidjela to Zejneba, kći Džahša, zapovjedila je za zgradu (tj. za napravu, šator) pa se izgradilo (napravilo) za nju. Rekla je: A bio je (običaja) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, kada je klanjao (da bi) otišao k svojoj zgradi (šatoru). Pa je vidio (opazio) za zgrade (šatore) pa je rekao:

"Šta je ovo?" Rekli su: "Zgrada (šator) Aiše, i Hafse i Zejnebe." Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao Allah njega i spasio: "Zar dobročinstvo su htjele sa ovim? Nisam ja sa boraviocem (tj. Nisam ja boravilac u Bogomolji)." Pa se vratio. Pa pošto se omrsio (tj. ispostio ramadan), boravio je (u Bogomolji) deset (noći, tj. dana i noći) od ševala (mjeseća).

GLAVA

boravioca (koji) uvede (tj. stavi, promoli) svoju glavu (u svoju) kuću za pranje (radi pranja, radi toga da mu operu glavu).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Muhameda, pričao nam je Hišam, izvijestio nas je Mamer od Zuhrije, od Urveta, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da ona češljaše (uređivaše kosu na glavi) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a ona je žena u mjesečnici, a on je boravilac u Bogomolji, i ona je u njezinoj (tj. svojoj) sobi, dodaje (on) njoj svoju glavu.

(Upotpunio se drugi dio, a slijedi ga treći dio, a njegov početak je: U ime Allaha Milosrdnoga Milostivoga. KNJIGA kupoprodaja.)